

6. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 16 січ. 2003 року № 435-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.

7. Симоненко З. В. Гарантії захисту права власності при накладенні арешту на майно у кримінальному провадженні / З. В. Симоненко // Вісник кримінального судочинства. – 2016. – № 1. – С. 140–145.

Іваницька Ліліана Миколаївна, курсант
3 курсу Прикарпатського факультету
(м. Івано-Франківськ) НАВС

Науковий керівник: доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
та оперативно-розшукової діяльності
Прикарпатського факультету (м. Івано-
Франківськ) НАВС, кандидат юридичних
наук, доцент *Габуда А. С.*

ВИЗНАЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ В КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ЯК ПОКАЗНИК ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ

Незважаючи на традиційну увагу в кримінально-правовій науці до злочинів, скоєних службовими особами, багато проблем в їх кваліфікації не знайшли одностайного вирішення в теорії. За низкою позицій однозначної думки серед учених і практиків немає.

Юридична оцінка злочинних діянь службових осіб, як і раніше являє собою для суб'єктів правозастосування підвищену складність. Такий стан ускладнюється і тим, що службова особа передбачена як спеціальний суб'єкт у складах як умисних, так і необережних злочинів.

Законодавець проявляє певну непослідовність і нелогічність під час вказівки на службових осіб як суб'єктів відповідних злочинів. На цю обставину звертається увага у літературі. Так, вказівка у статті 212 на те, що їх суб'єктом є службова особа підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, є зайвою. Положення щодо форм власності чітко встановлене в примітці до ст. 364 КК України, а тому

дублювати його в інших статтях КК України немає потреби. По-друге, наголос на тому, що йдеться про службову особу підприємства, установи чи організації (212 КК України) або суб'єкта господарської діяльності (222 КК України) необґрунтовано звужує коло службових осіб, які можуть бути суб'єктами цих злочинів. Семантичне тлумачення такого визначення службових осіб дає підстави вважати, що йдеться лише про тих з них, хто постійно або тимчасово обіймають певні посади на цих підприємствах, в установах, організаціях, або про суб'єктів господарювання. На відміну від цього, ст. 364 КК України службовими визнає також і осіб, які виконують організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські обов'язки за спеціальним повноваженням [1, с. 72].

У кримінально-правовій літературі відзначається, що «у статтях 169, 176, 177, 206, 229, 248, 298, 343, 397 КК України йдеться про вчинення злочину службовою особою з використанням службового становища». Якщо вважається, що службова особа може вчинити злочин тільки з використанням службового становища, то навіщо у деяких статтях підкреслюється цей факт, а в інших – ні? Якщо ж вважається, що службова особа за окремі діяння має нести підвищену відповідальність незалежно від того, чи використовувала вона службове становище, це суперечить ст. 24 Конституції України про рівність громадян перед законом [2, с. 85].

Непослідовним є і закріплення у багатьох випадках в одній частині статті, поряд із такою кваліфікуючою ознакою, як вчинення злочину службовою особою, і інших ознак (наприклад, ч. 3 ст. 171, ч. 2 та ч. 3 ст. 176).

У близько 20-ти статтях КК України (наприклад ст. 132, 137, 145, 149, 168) відповідальність за одні і ті ж діяння, вчинені службовою та іншою (неслужбовою) особою, ототожнюється.

Підсумовуючи вищевикладене, можна констатувати, що законодавець неоднаково застосовує термін «службова особа» при конструюванні складів злочинів. Такий стан, зумовлює необхідність подальшого дослідження даної проблематики та розробки єдиних правил, які б дозволили усім суб'єктам правозастосовної діяльності однаково розуміти за застосовувати термінологічний апарат кримінального права.

Список використаних джерел

1. Гуторова Н. Службова особа як суб'єкт злочинів проти державних фінансів / Н. Гуторова // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 12. – С. 72–74.

2. Хавронюк М. І. Довідник з Особливої частини Кримінального кодексу України / М. І. Хавронюк. – Київ : Істина, 2004. – 504 с.

Ісакова Вікторія Русланівна, курсант 2 курсу Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та оперативно-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС, кандидат юридичних наук **Максимів О. Д.**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ

На сьогоднішній день істотно зростає кількість суспільно-небезпечних діянь, вчинених неповнолітніми особами. Це свідчить про досить низький рівень їх правової культури, оскільки вона включає у себе знання права, ставлення до права і сама поведінка (правомірна чи неправомірна). В наш час саме правова культура неповнолітніх, молоді може вплинути на усі сфери життя, оскільки саме вона сприяє подоланню застарілих поглядів і традицій, недопущенню девіантної поведінки людей, запобіганню випадкам знуцання і насильства над особою.

Це підштовхує до посиленого пошуку особливих прийомів, засобів і заходів впливу на них з метою попередження їхньої неправомірної поведінки. Враховуючи особливості розвитку і самої психологію неповнолітніх, необхідно підібрати для них дійсно ефективні заходи, які сприятимуть їх виправленню та перевихованню. Такими заходами є заходи примусового характеру, перелік яких міститься у ч. 2 ст. 105 КК України. Порядок застосування даних заходів є досить